

L'empobriment assetja la gent gran: la majoria pateixen a final de mes

Cada cop més persones majors de 65 anys carreguen amb pesos econòmics afegits al de l'estancament d'unes pensions no gaire altes

Text B. Bosch

La vida de la gent gran és cada cop més llarga gràcies a la ciència, però cada cop més costeruda per culpa d'un grapat de factors, molts dels quals relacionats amb la crisi. Els han analitzat en el seu darrer informe monogràfic sobre indicadors socials, titulat *Gent gran: pobresa i vulnerabilitat*, les Entitats Catalanes d'Acció Social (ECAS), una federació dedicada als col·lectius que es troben en situació o en risc d'exclusió social.

Posant la lupa sobre les dificultats econòmiques dels majors de 65 anys, un col·lectiu que serà cada cop més nombrós les dècades vinents, l'informe alerta que la situació de pobresa (entesa com un concepte multifactorial que inclou estabilitat laboral, salari, formació, relacions, salut mental) ha empitjorat malgrat les pensions, un aixopluc social sovint no gaire ample que durant la crisi ha servit cada cop més per protegir els fills i néts dels perceptors.

PENSIONS, POBRESA I DONA

La presidenta d'ECAS, Teresa Crespo, discrepa del relat de les "xifres macro" (on no veu reflectides les complicacions quotidianes ni la desigualtat), segons el qual la taxa de pobresa dels més grans ha caigut els darrers sis anys. Tot i admetre que el risc de pobresa és major en col·lectius com l'infantil, rebutja el menysteniment de la incidència de l'empobriment entre els més vells tot indicant que la seva situació, en realitat, ha empitjorat en un context marcat per la crisi, la precaritzadora reforma laboral, l'afebliment de l'Estat del benestar (dependència, prestacions) i l'encaïment de la vida. L'ECAS argumenta que la gent gran no és menys

La crisi ha empès la gent gran cap a un escenari de desgast físic i psicològic.

pobra que abans de la crisi, sinó que el descens de la taxa s'explica per l'empobriment general i l'estancament de les pensions. Com que el llindar de la pobresa ha baixat, "cada cop s'ha de ser més pobre

per ser considerat com a tal", exposa. L'ECAS alerta que un 61,3% dels majors de 65 anys té problemes per arribar a final de mes i satisfer necessitats bàsiques.

Quant a les pensions, un 55% dels

El tracte als avis, en el punt de mira

D.M. ■ Els treballadors de la dependència fa anys que esperen la renovació del conveni estatal i alerten sobre les ràtios cuidador-pacient, la recerca del màxim benefici de les multinacionals i l'efecte de la tisorada sobre la llei de dependència. Segons ECAN, el sector tendeix a buscar "quantitat, no qualitat" i l'empitjorament de l'atenció ve d'una reacció sectorial a les altes exigències dels concursos públics. Crespo alerta que hi ha més maltractaments o, si més no, més constància d'aquesta realitat que la gent gran no sol

denunciar. Un 0,8% en van partir -la majoria sense rellevància penal- i un 2,1% es van trobar en risc de patir-ne, segons l'estudi. La presidenta d'ECAN ho relaciona amb tensions del dia a dia de generacions forçades a conviure pels problemes econòmics. En l'altre extrem, la solitud indesitjada és un factor que posa en risc la salut mental, sobretot de les ancianes, el 75,5% de les persones grans que viuen soles. "Estem parlant de persones", remarca Crespo per destacar la necessitat d'un tracte més sensible.

perceptors ajuden els fills i una de cada tres famílies els ha d'ajudar econòmicament, la qual cosa afecta la seva capacitat d'estalvi: un 90%, estimen, l'ha perdut. Però, a més, un 40% de les pensions són inferiors al salari mínim i un 60% no superen els 1.000 euros mensuals. Crespo remarca que "estem fabricant els pobres de demà" perquè "qui treballa poc, cotitzarà poc", fet que explica en bona part la major vulnerabilitat de les dones grans, que en molts casos van treballar a l'economia informal i no reben pensió o només una de molt minsa. Per postres, la

CONTEXT

Quatre de cada deu pensions són inferiors al salari mínim i sovint la gent gran en destina una part a ajudar els fills que no reben ingressos

Un 45% de les dones té una pensió de jubilació. Aquest percentatge, que frega el 80% en el cas dels homes, en delata la vulnerabilitat

Un 47,3% dels majors de 65 anys ha patit alguna privació material el 2015. Sovint no poden afrontar despeses imprevistes o fer vacances

seva dependència s'allarga en paral·lel a la seva major esperança de vida i pateixen més la sobrecàrrega d'activitats. "La cara de la pobresa és femenina", recorda.

CORESPONSABILITAT SOCIAL

La presidenta d'ECAS retreu a l'Estat l'incompliment de les expectatives aixecades per la llei de dependència (que hauria pogut fer aflorar, per cert, l'activitat informal, principalment de moltes cuidadores). Per bé que reconeix un esforç de la Generalitat per ajudar els dependents, li retreu les retallades sobre les residències, així com situacions deficitàries quant a atenció. Del món local valora l'esforç dels serveis de proximitat, però troba que el servei domiciliari, per exemple, "té poca càrrega horària i algunes necessitats no queden cobertes". La darrera baula és la de les entitats i els voluntaris que treballen amb gent gran per combatre l'aïllament dels ancians. Crespo estén a tots "la coresponsabilitat social": troba necessari que els veïns prenguin consciència, s'hi solidaritzin i, si cal, els acompanyin. ■